

KENGYEL MIKLÓS (1953)

SZAKMAI TUDOMÁNYOS ÖNÉLETRAJZ

1971-ben érettségiztem Kaposváron. Egyetemi tanulmányaimat 1977-ben fejeztem be a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. Ugyanitt kezdtem el dolgozni gyakornokként, majd egyetemi tanársegédként. 1983-ban egyetemi adjunktusi, a kandidátusi fokozat megszerzése után, 1987-ben egyetemi docensi, majd a habilitációra tekintettel 1994-ben egyetemi tanári kinevezést kaptam. Néhai Farkas József professzor halála után, 1991-ben kaptam meg az első tanszékvezetői megbízásomat a Polgári Eljárásjogi Tanszékre, amelyet 2015-ig hatszor megújítottak.

1991 és 1993 között a kar dékánhelyettese voltam, majd 1993-ban három évre szóló dékáni kinevezést kaptam. 1996-ban történt újraválasztásom után 1999-ig láttam el az akkori Janus Pannonius Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának dékáni teendőit. 2000-ben Kaposváron főiskolai szintű igazságügyi ügyintéző képzés megindítását kezdeményeztem, amelynek három éven keresztül a tagozatvezetője voltam.

2003-ban megpályáztam az Budapesti Andrassy Gyula Német Nyelvű Egyetem rektori állását, amelyet két évre el is nyertem, majd 2005-ben újraválasztották. A második rektori megbízásom 2007 szeptember 15-én járt le. Ezt követően egy éven keresztül az Andrassy Egyetem doktori iskoláját vezettem. 2009 óta megbízásos munkaviszony keretében csak oktatási feladatokat látok el.

2015 tavaszán a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának tanácsa – a dékán javaslatára – indokolás nélkül megszüntette a Polgári Eljárásjogi és Jogszociológiai Tanszéket, amelynek 1991 óta a vezetője voltam. Ezt követően úgy döntöttem, hogy megválok attól a Kartól, ahol negyven évig oktattam. 2015 május 15-től 2016 május 15-ig a Nemzeti Közszolgálati Egyetem részfoglalkozású kutatóprofesszora voltam. Részt vettem a közigazgatási perrendtartás kodifikációs munkálataiban. 2015. szeptember 1-jétől a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának főfoglalkozású oktatója lettem, ahol az Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszéken beosztott egyetemi tanárként dolgozom. 2016. január 1-je óta a Kar Doktori Iskolájának a vezetője vagyok. Kutatási területem az európai és az összehasonlító polgári eljárásjog, valamint a nemzetközi kollíziós magánjog.

1993 és 1996 között az MTA Jogtudományi Szakbizottságának, 1998 és 2001 között az OTKA Társadalomtudományi Kollégiumának, 1994 és 2000 között a MAB Jogtudományi Szakbizottságának a tagja voltam. 2001-ben a MAB tanácskozási jogú tagjává, valamint a MAB Állam-, Jog- és Politikatudományi Szakbizottságának elnökévé választottak. Ezeket a tisztségeket 2003-ig töltöttem be. A MAB szakértőjeként szinte valamennyi állam- és jogtudományi kar akkreditációs eljárásában részt vettem.

2005 és 2012 között tagja voltam a PPKE ÁJK Doktori Tanácsának, 2007 és 2013 között két ciklusban elláttam a Magyarországi Humboldt Ösztöndíjasok Egyesületének elnöki teendőit. 2012- 2016-ig a Nemzeti Kulturális Alap Kuratóriumának a tagja voltam.

A tudományos tevékenységemet a hetvenes évek közepén kezdtem el. A polgári eljárásjog-tudomány alapjainak a megismerése után első nagyobb önálló kutatási területként a tanúbizonyítást választottam. A kandidátusi értekezésemet „A tanúbizonyítás a polgári perben” címmel 1985. március 14-én védtem meg a Magyar Tudományos Akadémián.

1985-ben újabb kutatási témát választottam, amelynek középpontjába a polgári perbeli esélyegyenlőség vizsgálata került. A jogszociológiai kutatás eredményeinek felhasználásával írt könyvem „A polgári bíraskodás hétköznapjai” címmel 1990-ben jelent meg a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadónál.

A harmadik nagyobb kutatásba 1987-ben fogtam bele. Éveken keresztül vizsgáltam empirikus módszerekkel a tárgyalótermi magatartást és a jogász viselkedéskultúrát. Az eredményekből egy könyvet írtam, amely „Perkultúra. Bírák, ügyvédek, ügyfelek a nyolcvanas évek végén” címmel 1993-ban jelent meg. Az ezredforduló után tovább folytattam az igazságszolgáltatás kultúrájának a kutatását, eredményeimet „Perkultúra. A bíróságok világa – A világ bíróságai” címmel 2011-ben adtam közre.

A kilencvenes évek elején hozzákezdtem – a rendszerváltozás következtében – tartalmában és szemléletében is elavult tananyag korszerűsítéséhez. 1991-ben jelent meg az első önálló jegyzetem, amelyet további jegyzetek kiadások követtek. A tananyag módszeres továbbfejlesztésének eredményeképpen 1998-ban az Osiris Kiadónál megjelent a Magyar Polgári Eljárásjog című tankönyvem, amely a tantárgy teljes anyagát átfogja. A hatszáz oldalas tankönyv, amelyet más jogi karokon is használnak a hallgatók tizenhét év alatt több mint harmincezer példányban fogyott el. 2014-ben a tankönyv tizenkettedik átdolgozott kiadása jelent meg. 2006-ban készült el – társszerzőségben – az Európai Polgári Eljárásjog című hatszáz oldalas tankönyvem. A második kiadás 2009-ben jelent meg.

Több könyvet írtam a polgári perbeli bizonyításról is. A tanúbizonyításról szóló korai monográfiámon kívül (KJK, 1985) átdolgoztam Farkas József „A bizonyítás a polgári perben” című művét (KJK-KERSZÖV, 2005), valamint megszerkesztettem „A polgári perbeli bizonyítás gyakorlati kézikönyvét” (KJK-KERSZÖV, 2005).

Másfél évtizeden keresztül dolgoztam az akadémiai doktori értekezésem kéziratán. A kilencvenes évek első felében több hosszabb külföldi tanulmányutat áldoztam a szakirodalom összegyűjtésére, közöttük a Humboldt Alapítványtól elnyert egyéves ösztöndíjat is. Az előpublikációk között egy kismonográfia, valamint több magyar és

idegen nyelvű tanulmány is szerepelt. Az értekezés alapján készült monográfia, „A bírói hatalom és a felek rendelkezési joga a polgári perben” címmel 2003-ban az Osiris kiadónál jelent meg. Az akadémia doktori értekezésemet 2006. március 20-án védtem meg, a fokozatot 2006. május 19-én ítélte oda az MTA doktori tanácsa.

Az utóbbi években több német és angol nyelvű könyvnek voltam a (társ) szerzője, illetve szerkesztője. Ezek közül meg kell említenem az „Europäisches Zivilverfahrensrecht. Bestandsaufnahme und Zukunftsperspektiven nach EU-Erweiterung” (BWV-Verlag, Wien, 2007), a „Der Einfluss des Europäischen Zivilverfahrensrecht auf die nationalen Rechtsordnungen” (Nomos, Baden-Baden 2009) című konferenciaköteteket, a Japánban kiadott „Civil Justice in Hungary” (Jigakusha Publishing, Tokyo, 2010) kötetet, amelynek társszerzője voltam, a „Grenzüberschreitende Vollstreckung in der Europäischen Union (Sellier, München, 2011) és az „Electronic Technology and Civil Procedure. New Parths to Justice from Around the World” (Springer, New York, 2012, Springer) című tanulmánykötetet.

Az 1978-ban megkezdett publikációs tevékenységem rövid összesítése: 16 önálló tudományos könyv (ebből idegen nyelven 6), 26 könyvfejezet (idegen nyelven 15), 144 önálló tudományos cikk (idegen nyelven 59), 25 önálló egyetemi tankönyv és jegyzet, 48 egyéb közlemény (idegen nyelven 12). Az idegen nyelvű publikációim elsősorban német és angol, továbbá orosz, lengyel, japán nyelven jelentek meg.

Budapest, 2016. Szeptember 9.

Kengyel Miklós
egyetemi tanár